Krónika6_Kovács Ferenc 12/7/15 8:44 AM Page 378

közötti kölcsönhatások, a tájnyelvi frazémák és a nyelvjárási attitűdök kérdésköréről, a regionális nyelvváltozatok és az anyanyelvi oktatás összefüggéseiről, a dialektológia és a településtörténet kapcsolatáról stb.

A tájnyelvi jelenségek értékeire már az iskolában fel kell hívnunk tanítványaink figyelmét, hiszen a nyelvjárások jövőjét jelentősen befolyásolja az, hogy a fiatalabb nemzedék pozitívan vagy negatívan viszonyul-e a használatához. Ennek jegyében a konferencia második napján szakértők bevonásával kerekasztal-beszélgetésre került sor. Szervezője és vezetője Kolláth Anna, témája pedig a nyelvjárások és az oktatás kapcsolata volt.

Szombathely az elmúlt évtizedekben a hazai és a határon túli magyar dialektológusok találkozóhelye lett. Anyanyelvünk táji értékeinek vizsgálatához és megőrzéséhez a jövőben is szeretnénk hozzájárulni. A nyelvjáráskutatók következő szombathelyi tanácskozására reményeink szerint 2019-ben kerül sor. *(Dr. Tóth Péter)*

TERMÉSZETTUDÓS ELŐDEINKRE EMLÉKEZÜNK

Tudományos előadóülés, Savaria Múzeum, Szombathely, 2015. november 11.

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete (MTA VaTT) és a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum a *Természettudós elődeinkre emlékezünk* című tudományos előadóüléssel tisztelgett azon – a munkásságukkal a múzeumhoz kapcsolódó – személyiségek előtt, akikre idén évfordulóik miatt is külön fény vetült. Az alkalom hátteréül a *Természettudós elődeink évfordulói* címmel a múzeum 2015 őszétől látható időszaki kiállítása is szolgált, amelyben Dankovics Róbert herpetológus Chernel István, dr. Balogh Lajos botanikus pedig dr. Waisbecker Antal, dr. Saághy István, Pákay (Pauer) Arnold és Horváth Ernő munkásságába nyújtott bepillantást az egykori Vasvármegyei Múzeum eredeti, évszázados tárlóiban.

Az előadóülés közel félszáz főnyi résztvevőjét Koczka Tibor, Szombathely alpolgármestere köszöntötte. Napjaink tudósainak tevékenységét méltatva elmondta: „Ma, amikor az internetnek köszönhetően milliónyi helyről gyűjthetünk információt, különösen felértékelődik a tudomány szerepének fontossága. Az emberek, ha egy-egy kérdésben tájékozódni akarnak, legtöbbször a világhálón keresgélnek, ám ezek az oldalak nem mindig helytálló adatokat közölnek. A Magyar Tudomány Ünnepe rávilágít arra, hogy mennyire fontos a tudósok mindennapi munkája, mert a tudományos megállapításokat többen, több szempont alapján ellenőrzik, így azok valóban hiteles információkká válnak. Olyanokká, mint a kapaszkodók a hegyi ösvényeken. És ma ezek a fogódzkodók különösen nagy értéket képviselnek."

A megemlékezések sorát dr. Vig Károly zoológus (Savaria Múzeum), az MTA VaTT elnökének előadása nyitotta, *Új eszmékkel új utakon – Tisztelgés Chernel István előtt* címmel. A 150 éve született tudós (1865–1922) Herman Ottó mellett a magyar ornitológia egyik legnagyobb alakja, Kőszegen élt és dolgozott. Az elsők között volt, akik felismerték a bioszféra ökológiai gondjainak globális jellegét. A gyakorlati madárvédelem apostolaként ő honosította meg hazánkban a madárodúkat és madáretetőket, a Madarak és Fák Napját; de nevéhez fűződnek a sísport hazai kezdetei is. Muzeológusként a Vasvármegyei Múzeum Természetrajzi Tárának alapítóját tiszteljük benne (1908).

Dr. Balogh Lajos (Savaria Múzeum) *Kőszeg virányától a szombathelyi múzeumig – 180 éve született dr. Waisbecker Antal botanikus* címmel a Kőszeg közjóléti és emberbaráti intézményeinek megalapításában is jeleskedő egykori Vas vármegyei tisztifőorvos, egyúttal a XIX–XX. század fordulója legjelentősebb vasi botanikusa munkásságát elevenítette fel. Borbás Vince mellett a Freh Alfonzzal és Piers Vilmossal alkotott híres kőszegi botanikus triászuknak köszönhető, hogy annak idején térségünk flórája a legjobban feltártak közé tartozott hazánkban. Két és félezer tételes, 1908-ban adományozott herbáriumával a Vasvármegyei Múzeum növénygyűjteményének alapítójaként is tiszteljük.

Németh Gábor dendrológus (ERTI Kámoni Arborétuma) *150 éve született dr. Saághy István, a Kámoni Arborétum felvirágoztatója* címmel mutatta be az eredetileg jogász, majd növény-

Krónika6_Kovács Ferenc 12/7/15 8:44 AM Page 379

nemesítő, leghíresebb dendrológusaink egyike életét (1865–1945) és művét. A Kámoni Arborétum alapítójaként (1891) már az 1930-as évekre hazánk leggazdagabb fenyőgyűjteményét hozta létre, amely később a hazai nemesítés alapjául szolgálhatott. Emlékét nemcsak az arborétum, vagy az általa nemesített Saághy-luc (*Picea × saághyi*), hanem az arborétumából származó, Savaria Múzeumban őrzött herbáriumi lapok, és a dr. Gáyer Gyulával végzett szombathelyi utcafásítások gyakran ritkaságnak számító köztéri fái is őrzik.

R.D. Heiter Robert Gottfried O.Praem. (Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium) *Aki az adatok mögött rejtekező embert is látta* című előadásában Pákay (Pauer) Arnoldról (1885–1968), mint tanárról, rendtársról és muzeológusról értekezett. A szombathelyi, majd a csornai rendi gimnáziumok mintegy négy évtizeden át tanító földrajz–természetrajz szakos tanárának, illetve igazgatójának rendkívüli emlékezőtehetsége, alapossága muzeológusként, majd a rend történetének kutatójaként is gyümölcsöző volt. Dr. Gáyer Gyulával Vas megye természeti emlékeinek számba vevője, kerttörténetének kiváló ismerője, aki Gáyer halála után bő évtizedig a szombathelyi múzeum Természetrajzi Tárának őreként is jelentőset alkotott.

Dr. Tóth Gábor antropológus (NyME Savaria Egyetemi Központ) *Non sibi, sed gregi – Horváth Ernő, a muzeológus* címmel a kortárs tanítvány személyes hangvételével átitatva keltette életre „Mestere" (1929–1990) személyiségét és munkásságát, aki 1954-től szinte élete végéig a múzeum Természettudományi Osztályának kutatója, vezetője volt. Paleobotanikusként létrehozta hazánk legnagyobb pannon kori ősnövénygyűjteményét, de természetvédelmi és tudománytörténeti munkássága is jelentős. Kezdeményezője és irányítója volt az Alpokalja Természeti Képe tudományos kutatási programnak, elindította az eredményeket bemutató *Praenorica* kiadványsorozatot. — Mindnyájan örök példaképeink maradnak! (*dr. Balogh Lajos muzeológus, az MTA VaTT titkára*)

RAUSCHER MIKSA EMLÉKKONFERENCIA
Szombathely, 2015. november 12-én, a Megyeháza nagytermében

Az emlékkonferencia minden résztvevőjét és a rendező szervek vezetőit: Ábrahám Ferencet, a Vas Megyei Építész Kamara elnökét, Balogh Pétert, a Rumi Rajki Műpártoló Kör elnökét és Harangozó Bertalan kormánymegbízottat, a Vas Megyei Kormányhivatal elnökét Pintér Rudolf okleveles építészmérnök üdvözölte.

Harangozó Bertalan a rendezők nevében elmondott köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az építészeti és városfejlesztési tevékenység még mindig nem kapta meg a művészeti ágak között azt a helyet, amely elvárható volna, pedig az alkotásai egyéni, családi és közéletünk teréül szolgálnak, és közvetlenül befolyásolják egész életünket. A házak terei legalább annyira élnek bennünk, mint mi azokban. A Rauscher által tervezett ún. Mikos-ház ez évben befejezett sikeres felújítása a Kormányhivatal számára kedvező alkalmat kínált a jelen konferencia megrendezéséhez.

Ábrahám Ferenc méltatta a nagy létszámú közönség élénk érdeklődését, és reményét fejezte ki, hogy ez tartós lesz és növekvő.

Balogh Péter megköszönte a társrendezők segítségét, és jelezte, hogy támogatásukra a jövőben is számít a Műpártoló Kör, továbbá kérte az előadókat, hogy tartsák be a számukra kiszabott 15 perces időhatárokat. (Ezzel saját maga számára szabta a legkeményebb követelményt.)

Dr. Zágorhidi Czigány Balázs történész, a Vas Megyei Kormányhivatal kabinetvezetője *Vas megye és Szombathely város épített öröksége* című előadását azzal vezette be, hogy szinte csak utalni tud témájának gazdagságára, és hogy önálló konferenciát kívánna meg a vázlatos kifejtése is. Nyugat-Dunántúl építészeti öröksége olyan színes és gazdag, hogy jelenleg is évszázadok értékes emlékeinek sorát hagyja figyelmen kívül az oktatás is és az idegenforgalom is. Ezen változtatni kellene. Különösen mostohán bántak az utolsó fél évezred anyagával, pedig Vas megye és Szombathely a hazai régészeti kutatás legfontosabb bölcsője volt. A korai műemlékvédelmi kutatásokból eredően még jelenleg is helyreállított és kiegészített kincseket védünk a Járdányi Paulovits Romkertben és a